

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 10/1986-87 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till

- 1) landskapslag angående ändring av 2 § landskapslagen om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen och
- 2) landskapslag angående ändring av 15 och 25 §§ landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse.

Landstinget har den 26 november 1986 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Utskottet, som hört lantrådet Folke Woivalin, får härmed vördsam samt anföra följande.

Enligt framställningen föreslås landskapslagen om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen ändrad så att vicelanrådets ersättare inte skall inkallas till landskapsstyrelsens sammanträden i de fall då lantrådet har förhinder och vicelanrådet inträder som ordförande i lantrådets ställe. Förslaget motiveras av att styrkeförhållandet mellan de i landskapsstyrelsen representerade fraktionerna tillfälligt kan påverkas som följd av nuvarande regler. Vidare föreslås landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse ändrad så att landskapsstyrelsen skulle vara beslutför med fyra medlemmar om lantrådet är frånvarande. I övrigt skulle gällande regler om beslutförhet, d.v.s. fem närvarande medlemmar, fortfarande tillämpas. Ändringen av 25 § landskapsstyrelselagen avser där ingående hänvisningar till annan lagstiftning.

I samband med förkastande av lagmotionen nr 12/1985-86 hemställde landstinget den 9 maj 1986 om att landskapsstyrelsen måtte utarbeta förslag till hur bestämmelserna om inkallande av ersättare i landskapsstyrelsen bör utformas så att största möjliga hänsyn i olika situationer tas till den i landskapsstyrelsens sammansättning ingående parlamentariska balansen. I betänkandet nr 19/1985-86 med anledning av lagmotionen berörde lagutskottet de frågor om inkallande av ersättare till landskapsstyrelsens sammanträden som nu aktualiseras i framställningen.

I betänkandet noterade utskottet de olägenheter som anses förknippade med nuvarande bestämmelser om inkallande av ersättare till landskapsstyrelsens sam-

manträden. Utskottet förordade en lösning enligt vilken ersättare överhuvudtaget inte inkallas då lantrådet har förfall. Denna princip omfattades även av stora utskottet i dess betänkande nr 28/1985-86. Vicelanrådets ersättare borde inkallas till sammanträde endast när vicelanrådet har personligt förhinder, däremot inte när vicelanrådet inträder i lantrådets ställe. Utskottet framhöll dock samtidigt att en dylik bestämmelse måste ställas i relation till reglerna om landskapsstyrelsens beslutförhet i olika situationer. Utskottet konstaterade vidare att landskapsstyrelsens nuvarande sammansättning baserar sig på en gällande politisk överenskommelse. Ändringar bör därför inte genomföras under landskapsstyrelsens nu pågående mandatperiod. Dessutom borde en fråga som gäller landskapsstyrelsens inre arbetsformer först beredas inom landskapsstyrelsen. Av nämnda orsaker föreslog utskottet förkastande av den då aktuella lagmotionen jämte en hemställan av ovan berörd innebörd. Det föreliggande förslaget till ändring av handläggningslagens bestämmelser om ersättare motsvarar till sitt innehåll de riktlinjer som landstinget tidigare omfattat, varför utskottet förordar lagförslaget med blott en mindre ändring och en korrigerande bestämmelse.

Svårigheter i fråga om landskapsstyrelsens beslutförhet kan i vissa situationer bli följden om ersättare i framtiden inte inkallas till sammanträdena då lantrådet har förfall. Förslaget till ändring av landskapsstyrelselagen enligt vilket beslut får fattas när fyra medlemmar är närvarande i de fall då lantrådet inte är på plats, medan den normala kvorum-regeln om fem närvarande medlemmar fortfarande skulle tillämpas i övriga fall, kan dock enligt utskottets åsikt inte anses ändamålsenligt. Utskottet föreslår därför en sådan ändring att beslut i landskapsstyrelsen nog kan fattas med fyra medlemmar närvarande, men endast om de i sammanträdet deltagande medlemmarna är eniga om beslutets innehåll. Denna beslutförhetsregel skulle tillämpas oberoende av i vilken sammansättning landskapsstyrelsen vid det aktuella tillfället sammanträder. Genom förslaget kan landskapsstyrelsen fatta beslut i brådskande ärenden även om antalet närvarande medlemmar temporärt är reducerat antingen beroende på jäv, tillfällig frånvaro eller dylikt eller som följd av gällande regler om ersättare. Utskottet konstaterar samtidigt att fyra ledamöter, vilka är eniga om ett visst avgörande, representerar en majoritet även av en fulltalig landskapsstyrelse.

Kravet på att fem medlemmar skall vara närvarande för att landskapsstyrelsen skall vara beslutför, infördes under landstingsbehandlingen år 1971 av landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse. Enligt den tidigare gällande landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland (22/52) var det tillräckligt om fyra medlemmar var närvarande.

I betänkandet nr 19/1985-86 tangerade utskottet frågan om huruvida systemet med ersättare för landskapsstyrelsens ledamöter överhuvudtaget är ändamålsenligt. Denna fråga berörs inte i landskapsstyrelsens framställning. Utskottet har konstaterat att den är aktuell i den parlamentariska kommitté som utreder frågan om införande av en ökad parlamentarism i landskapsförvaltningen och att landstinget sålunda i ett senare sammanhang troligen får ta ställning till denna detalj.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga de i framställningen ingående lagförslagen med följande ändringar:

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 2 § landskapslagen om ärendenas handläggning i landskapsstyrelsen

(Ingressen lika som i framställningen).

2 §

(Lika som i framställningen).

Denna lag tillämpas efter det att val av ledamöter i landskapsstyrelsen förrättats för åren 1988 - 1989.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 15 och 25 §§ landskapslagen om Ålands landskapsstyrelse

(Ingressen lika som i framställningen).

15 §

Landskapsstyrelsen är beslutför då fem medlemmar är närvarande. Beslut får dock fattas när fyra medlemmar är närvarande under förutsättning att ärendet avgörs enhälligt.

25 §

(Lika som i framställningen).

(Ikraftträdelsebestämmelsen lika som i framställningen).

Mariehamn den 7 januari 1987.

På laguskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sune Eriksson, viceordföranden Curt Carlsson samt ledamöterna Andersson, Börje Eriksson och Jan-Erik Lindfors.